

D ů v o d y:

Žalovaná sdělila žalobci dopisem ze dne 26. května 1919, že přihláška jeho požadavku u ní ve výši 42.471 K 31 h (stav z 1. března 1919 s úroky do 31. prosince 1918) k dávce z majetku v Československém státě bude provedena jejím šternberským domem; a dopisem ze dne 27. června 1919, že žalobcův požadavek jest veden v knihách u jejího šternberského domu, tedy v Československu, tak že tento dluh jest pokládati za dluh české firmy a nikoli za dluh firmy německo-rakouské. Již těmito projevy žalované, učiněnými po měnové rozluce, jest otázka měny vyřešena v neprospěch žalované, neboť právem nižší soudy vyložily, že žalovaná takto způsobem, vylučujícím jakoukoliv pochybnost, uznala, že sporná pohledávka jest jako závazek, splatný v oblasti Československého státu (§ 6 zákona ze dne 10. dubna 1919, čís. 187 sb. z. a n.), pohledávkou korun československých. Pokud žalovaná uznala později za dobré, změnití své stanovisko, a, těžic z formální okolnosti, že účet byl veden ve Vídni, namítala, že žalobci přísluší proti ní nárok jen v korunách rakouských, nesrovnává se to nejen s jejím předchozím uznáním, nýbrž přičí se to i vši obchodnické poctivosti, a pokus žalované, držeti zmíněnou námitku ještě v třetí stolici, hraničí na svévoli. S toho právního stanoviska lze ponechat stranou veškeré ostatní vývody dovolacího spisu, zejména též výtky dle čís. 2 a 3 Šu 503 c. ř. s., poněvadž jsou vzhledem k tomu, co uvedeno, bezpodstatné. Dovolání bylo by tedy bezdůvodným, zvláště když tu neplatí nařízení vlády ze dne 1. dubna 1919, čís. 167 sb. z. a n. o zákazu výplat účtů, vzniklých před 26. únorem 1919, ježto se toto nařízení týká jen takových účtů, jichž majitelé jsou na území bývalého Rakouska a Uherska mimo obvod Československé republiky, žalobce však jakožto majitel sporného účtu měl a má své bydliště v Německu. Než nižší soudy si nepovšimly toho, že co do výplaty peněžních vkladů, k nimž se čítají také běžné účty (§ 1 nařízení vlády ze dne 4. března 1919, čís. 110 sb. z. a n.), dosud platí omezení, stanovená v nařízeních vlády ze dne 4. března 1919, čís. 110 (čl. 10), ze dne 4. června 1919, čís. 285 a ze dne 26. srpna 1919, čís. 488 sb. z. a n., dle kterých věřitel může žádati jen částečnou výplatu své pohledávky. Zda tu jsou podmínky toho kterého nařízení, nebylo zkoumáno a zjištěno, a z toho důvodu, k němuž pro donucovací ráz oněch ustanovení dlužno hleděti z povinnosti úřední, nelze dovolacímu soudu rozhodnouti ve věci samé, nýbrž bylo dle Šu 51 c. ř. s. zrušiti napadený rozsudek a vrátiti věc k novému projednání a rozsouzení.

Čís. 4013.

Dědic ze závěti, jemuž byla odevzdána správa pozůstalosti, nepobývá jí tím, že vzhledem k odporujícím si dědickým přihláškám vznikl spor o platnost závěti. Poměr správy pozůstalosti ku vnucené správě. V návrhu na sesazení dědice ze správy dle Šu 145 nesp. říz. není obsažen návrh na zřízení vnucené správy ve smyslu Šu 127 nesp. říz.

(Rozh. ze dne 25. června 1924, R I 500/24.)

Usnesením pozůstalostního soudu ze dne 10. září 1922 byla dědická přihláška Alžběty J-ové podle poslední vůle Aloisie J-ové na soud přijata a zároveň byla jí tímto usnesením přenechána správa pozůstalostního jmění ve smyslu Šu 145 nesp. říz. Toto usnesení, které bylo také Janu P-ovi doručeno, nabylo moci práva. Dne 6. září 1923 přihlásil se k pozůstalosti pozůstalý otec Jan P. za dědice ze zákona, když již ediktální lhůta jednoho roku za účelem svolání neznámých dědiců uplynula. Následkem toho byl zákonný dědic Jan P. podle Šu 126 nesp. říz. poukázán, by vystoupil žalobou proti dědičce ze závěti o neplatnost závěti. Rozhodnutí o návrhu Jana P-a, by dědičce ze závěti Alžbětě J-ové byla odňata správa pozůstalostního jmění, bylo p o z ů s t a l o s t n í m s o u d e m odloženo až do rozhodnutí sporu o platnost závěti. R e k u r s n í s o u d napadené usnesení potvrdil.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Stěžovatel napadá rozhodnutí soudu druhé stolice pro zřejmou nezákonnost, kterou spatřuje v tom, že nebylo vyhověno jeho návrhu na odnětí správy pozůstalostního jmění dědičce ze závěti Alžbětě J-ové, ačkoliv on dědické právo Alžběty J-ové jako zákonný dědic žalobou napadl, a z toho důvodu Alžběta J-ová nemá právo, by nadále vedla správu pozůstalosti. Náзору tomuto nelze přisvědčiti. Soud rekursní již v napadeném usnesení vyložil, že správa pozůstalostní byla svého času Alžbětě J-ové jako jediné přihlásivší se dědičce ve smyslu Šu 145 nesp. říz. svěřena, o tomto rozhodnutí soudu pozůstalostního že stěžovatel jako účastník byl uvědoměn a rozhodnutí toto nechal vejíti v moc práva. Poněvadž stěžovatel teprve po právoplatném odevzdání správy pozůstalostního jmění dědičce ze závěti Alžbětě J-ové k pozůstalosti za dědice ze zákona se přihlásil, a, byv soudem pozůstalostním podle Šu 126 nesp. říz. poukázán, by dědičku ze závěti o neplatnost závěti žaloval, žalobu tuto skutečně podal, nepozbyla dědička ze závěti Alžběta J-ová jeho přihláškou k dědictví tohoto svého postavení, a není proto důvodu, by, pokud o jejím právu dědickém právoplatně nebude rozhodnuto, jí správa dědictví ve smyslu Šu 145 nesp. říz. svěřená, byla odňata. Dovolacímu rekursu sluší oproti rekursnímu soudu přisvědčiti v tom, že Alžběta J-ová, majíc správu pozůstalosti ve smyslu Šu 145 nesp. říz., může přes to, že usnesením soudu povolena byla vnucená správa velkostatku B. a dalších rustikálních nemovitostí, které tvoří pozůstalostní jmění, pozůstalost poškoditi tím, že, dávajíc ve sporech, které proti pozůstalosti budou zahájeny, dojíti proti sobě k rozsudku pro zmeškání, tímto svým jednáním jmění pozůstalostní proti právu může zatížit a že tedy tato možnost vnucenou správou zamezena není, neboť vnucená správa do pozůstalosti patřících nemovitostí nekryje se se správou pozůstalosti podle Šu 145 nesp. říz., ale tu mohl by stěžovatel činiti jen návrh na sekvestraci dle Šu 127 nesp. říz., která jest ve své podstatě prozatímním opatřením ve smyslu Šu 381 a násl. ex. ř. Poněvadž však stěžovatel dle stavu spisů návrhu na povolení sekvestrace pozůstalosti ve smyslu Šu 127 odstavec druhý nesp. říz. vůbec neučinil, neboť nelze

návrh ten spatřovati v pouhém návrhu na sesazení dědičky ze závěti ze správy, čímž by pozůstalost zůstala bez správce, a poněvadž dědičce ze závěti Alžbětě J-ové, pokud jí právo dědické právoplatně ve sporu stěžovatelem zahájeném nebude oduznáno, nelze právo na správu pozůstalosti ve smyslu Šu 145 nesp. říz. jinak odnít, než touto cestou, nejde zde, jak stěžovatel mylně se domnívá, o zřejmý rozpor se zákonem, který stěžovatel napadenému usnesení vytýká.

Čís. 4014.

Ustanovením jednacího řádu záložny, otištěného ve vkladní knížce, že ten, kdo předloží vkladní knížku, pokládá se za vlastníka a sluší mu vklad vyplatiti, propůjčuje se vkladní knížce vlastnost papíru majiteli svědčícího.

(Rozh. ze dne 25. června 1924, Rv I 564/24.)

Žalobce, jemuž komitent odevzdal na místo placení vkladní knížku žalované záložny, domáhal se na záložně výplaty vkladu. Žalobě bylo vyhověno s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Nesprávné právní posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) spatřuje dovolatelka neprávem především v tom, že vkladní knížku od ní vystavenou, jejíž majitelem jest žalobkyně, a na niž se tato domáhá výplaty vkladu, pokládá odvolací soud za papír na majitele znějící a že vzhledem k této vlastnosti vkladní knížky, shledav, že jest pravou, a že žalobkyně nabyla ji bezelstně, uznal žalovanou za povinnu vklad žalobkyni vyplatiti. Podle Šu 10 tak zvaného jednacího řádu žalované záložny, otištěného ve vkladní knížce, pokládá se, kdo předloží vkladní knížku, za vlastníka a sluší se mu vklad nebo část vkladu vyplatiti. Tento předpis srovnávající se s ustanovením Šu 10 zákona ze dne 14. dubna 1920, čís. 302 sb. z. a n. platného pro spořitelny, není, jak se snaží tvrditi žalovaná, toliko předpisem pro její vnitřní manipulaci, nýbrž předpisem, na základě něhož žalovaná vklady přijímá, vkladatelé u ní peníze ukládají, tedy součástí smluv mezi žalovanou a vkladateli uzavíraných, platnou pro obě strany a ovšem i pro příští majitele vkladních knížek v jejich poměru k žalované. Vzhledem k onomu předpisu Šu 10 jednacího řádu nutno proto přikládati vkladní knížce žalované záložny povahu papíru majiteli znějícího a podle toho ji posuzovati. Jak bylo zjištěno, jest vkladní knížka v ruce žalobkyně se nalézající knížkou pravou, jest totiž opatřena vlastnoručními podpisy oprávněných zástupců žalované záložny jako vystavitelů a pravými podpisy oprávněných příjemců vkladu. Nebylo také popřeno, že žalobkyně nabyla knížky bezelstně, v čemž utvrzena byla dopisy žalované, že vklad jest volným a může — proti výpovědi — býti vyplacen. V důsledku toho, že